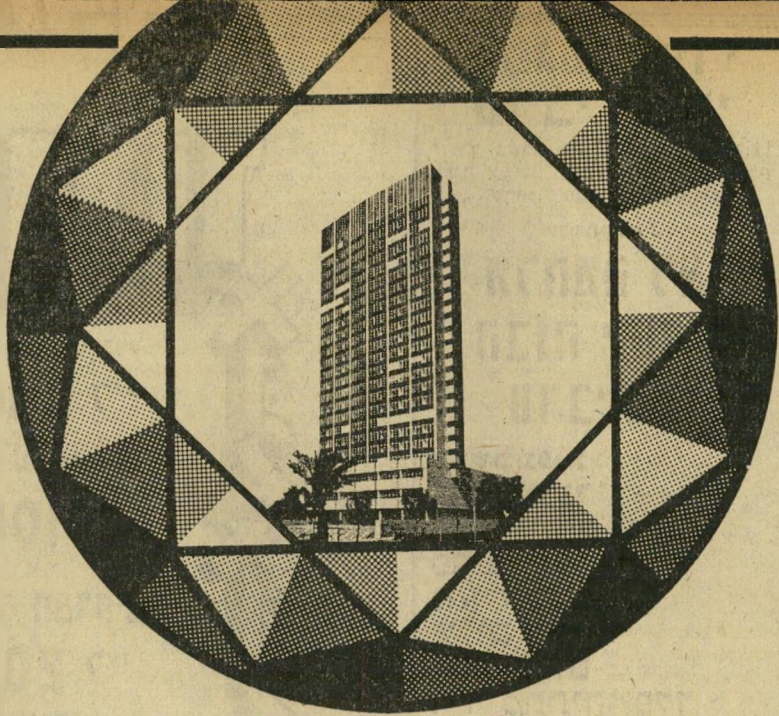

איליהון הגורפים את המזון הרב ביותר - משלמים את מס ההכנסה הנמוך ביותר

אתה רואה אותם בכל מסיבה סוערת, בכל מועדון-לילה. הם יושבים כל יום שישי בגני וברוקלין, אתה נתקל בהם ב"ח"ל, במלונות המפוארים ביותר, בבתי הקאזינו המפוארים ביותר של אירופה. הכסף זורם מידיהם ללא הגבלה. הם תמיד מקפידים נשים זוהרות, ובמסיבות צדקה ומכירות פומביות הם הקונים המבוקשים ביותר. הם - היהלומנים.

הם לאוצר. קיימת שיטת-סיקציה מוסכמת, לפיה קובע משרד-המיסטר-התעשייתית כי על כל קאראט של יהלומים חייב יבואן יהלומי-הגלם להכניס לאוצר 22% תוספת בממוצע. שהוא כאילו הרווח מן העיבוד בישראל.

בדרך כלל מקבל היהלומן בחו"ל יותר מאשר תוספת של 22% בלבד על מחיר היהלומי-הגלם. תוספת זו נשארת אצלו, ואין הוא חייב להכניסה לאוצר או לדווח עליה. יתרה מזו: בהסכמת האוצר, מותר לסחור בין היהלומנים בהתחייבויות אלו של תוספת היבוא. היינו, אם היהלומן אלמוני הביא יהלומים גולמיים באלף דור, לר, מחייבים אותו, עם בוא היהלומים, להכניס לבנק 1000 דולר ועוד 22%, שהם 1220 דולר. היהלומן יכול לקנות מיהלומן אחר אישור על הפקדת תוספת-יבוא בסך 220 דולר, להכניסה לבנק כאילו היא שלו.

למעשה מתקיים מיסטר באישורי תר-ספת-היבוא (הקריוות גם ערך-מוסף) וגיב-תן לקנותו בבורסת היהלומים במחיר של הדולר השחור, פחות כעשר אנגרות. משום מה הצמידות לדולר השחור? שכן המקור העיקרי לקניית ומכירת דור-לרים שחורים, הם היהלומנים. את עודפי הדולרים שהם מקבלים מעל הערך-המור-

השודד הנוצני

סף שנקבע להם, הם משאירים בחשבוך נותבנקים בשווייץ או מוכרים בשוק הי-שחור. כאשר עליהם לכסות חוב של ערך-מוסף, הם קונים דולרים שחורים או התחייבויות-ייצוא הבנויות על דולרים שחורים.

מס-הכנסה מצחיק

כאמור, חממה מפילית זו תיתכן רק בגלל אי-תשלום למס-ההכנסה. לכו-אורה, אין קל מאשר לגבות מס-ההכנסה מן היהלומנים. כל יהלום גולמי הנכנס לישראל, עובר את הפיקוח על היהלומים, כך שניתן בנקל לעקוב אחריו ולדעת בכמה נמכר, ולמי. האמנם?

רצוי להעניף מבט בהסכם שבין שיל-טונות מס-ההכנסה לבין היהלומנים, מי-שנת 1972. למשל, ראשית, היהלומנים פטורים מניהול-ספרים. הוראות נציבות מס-ההכנסה קובעות: "גישומים שלא ניי-הלו חשבונות או שנתברר לאחר בדיקה שסיפריהם אינם יכולים לשמש בסיס ל-שומה, יוערכו על פי התחשיב."

הוזה אמר, הזמנה גלויה לכל יהלומן לא לנהל ספרים כלל. שכן, בעוד כל עצי-מאי אחר שלא ינהל ספרים צפוי לכך שפקיד השומה יעריך את הכנסותיו כי-ראות עיניו, הרי כאן נקבע במפורש כי-אם לא ינהלו ספרים כסידרם, יקבע את השומה התחשיב.

התחשיב הוא, למעשה, הסכם פוליטי בין ראשי האוצר לבין היהלומנים. התח-שיב קובע כי הכנסתו של יצואן יהלומים בשנת 1971-1972 היתה רק 3.10 לירות לקאראט יהלומים שמחירו הממוצע ב-עולם היה 450 לירות. זוהי בדיחה גרו-לה, וגם פקיד-השומה יודעים זאת.

אולם הגיוחך בהערכת מס-ההכנסה מתברר היטב בפרשת שומות המס לשנת 1972/73. ב-31 בינואר 1974, הוציאה נצי-בות מס-ההכנסה תחשיב להערכת הכנסות היהלומנים לשנת המס 1972/1973. נא-לשים לב לתאריך: בהתאם לתקנות מס-ההכנסה, כל הנישומים חייבים לתת הצה-רה לגבי שנת 72/73 עד לתאריך ה-31 באוגוסט 1973. החל מתאריך זה רשאים שילטונות מס-ההכנסה לקבוע שומות כי-ראות עיניהם. והנה, ארבעה חודשים לי-אחר התאריך הסופי לגבי כלל ישראל, מוציא מס-ההכנסה את תחשיבו. כלומר, היהלומנים רשאים לעכב עוד כמה חו-דשים, את המיסים המגיעים מהם.

התחשיב שהוצא הפעם, החום עלי-די שני כלכלנים בכירים של נציבות מס-ההכנסה, והוא מצהיר כי הושג שלא בהס-כמת היהלומנים!

הפעם, בניגוד לכל התחשיבים הקוד-ים (המשך בעמוד 24)

נשיא הבורסה

היצואן הגדול בענף, שניצר השכיל להשיג עבור היהלומנים - ועבור עצמו - טובות-הנאה רבות. תודות לו הפך ענף-היהלומים לחממה סגורה ומסוגרת בפני האוצר, בה פורחים היהלומנים בעזרת הקלות פנטסטיות במיסוי.

המדינה לימון יצוא יהלומים, ורכש בהם קרקעות. כאשר התגלה כי זיס מחויק בשנת ידיו נכסים ב-100 מיליון לירות - בשנת 1965 - רעשה הארץ. או הוברר כי כל יהלומן יכול למשוך כימעט כל סכום כסף שירצה, מכספי עיבוד היצוא. הוא משלם על כסף זה ריבית של 6% בלבד,

היהלומן הישראלי הוא יצור זואולוגי מיוחד במינו. זהו אדם המרוויח מיליוני לירות לשנה, והוא פטור, למעשה, ממס-ההכנסה.

בעולם מוכרות כמה מדינות הפוטרות את תושביהן ממס-ההכנסה. כמו ודו, ביי-רת ליכטנשטיין; כמו פנמה שבמדינת פנמה; כמו אי קימאן, בישראל, כל יהלומן כמוהו כתושב ודו ופנמה.

עיסקי היהלומים בישראל שזורים ב-קשר בל יינתק עם עיסקי הדולר הש-חור והשקעות שחורות אחרות. גי'עדן שחור זה פורה היום במדינה בה משלם האדם העובד 87% מס-ההכנסה - ובאותה מדינה משלם היהלומן סכומים מגוחכים.

חפתים

מזהב

מי שיוצא הפעמים מועדון-לילה, כל הסיכויים שיפגוש שם את יחזקאל גולדמן, את סלומון גרינשטיין, את אוטו בירנבאן, את דוד רחמיניוב, את נפתלי אלון, את פריץ חוצ'נר, את מיכה גיטר או את ליאון קליינמן.

היהלומנים מספרים כיצד עורר נשי-אם, משה שניצר סקנדאל איום במלון צ'רצ'יל בלונדון. היה זה לפני שבועות אחדים, עת שהה שניצר במלון באותה עת בה שהו בו ראשי-הממשלה יצחק רבין ועזר וייצמן. שניצר החליט לסגור את עיניהם של רבין וייצמן בהפת'יזה יק-רים שקנה, והנה כמה דקות קודם שהת-כוון לענדם ולרדת למיסעדה, גילה כי-החפתים נעלמו מהדורו. כל הצעקות לא-עזרו, וליצני בורסת היהלומים טוענים כי מאו הוא הולך רק בחולצות עם שרור-לים קצרים...

ענף היהלומים הישראלי כולו עשה ב-שנת 1973 יצוא של 570 מיליון דולר. יצוא זה העמידו במקום הראשון ברשי-מת ענפי-ייצוא של המדינה, רק לפני שנים אחדות היה יצוא היהלומים כ-100 מיליון דולר בלבד, והנה פרח הענף ו-שיגשג כבתוך חממה. מתוך סכום זה ריכזו תישעה יהלומנים בלבד בידיהם יצוא של 336 מיליון דולר, היינו כ-60% מכלל הייצוא של ענף היהלומים כולו. תישעה הגדולים הם האחים בן-ציון ו-אריה פוזילוב (46.2 מיליון דולר יצוא); משה שניצר (40); משה לוסיטיג (24.6); ראובן שטיינמן (13.5); חיים לוסיטיג (12.3); האחים מולדבסקי (12); אריה קצף (11.6); חיים מולד (11) ויהלומי קרן-אור (10.6).

כמעט כל אחד מתישעה הגדולים הכי-טיל את יצואו לעזמת השנה הקודמת. אחרי המיתון, הוכחה הארץ כולה בתדהמה כאשר נתגלה כי היהלומן יהודה צבי זיס השתמש בכספים שנתנת